

# САВЕЦКАЯ

# УСЬ

Москові  
Абонемент № 9848  
О. Донец

Пралетары ўсіх краёў, злучайтесь!

Штодзенная газэта.



Адрэс рэдакцыі і адміністрацыі:  
Менск, раг Губэрнатарская і Падгорная вуліцы, другі дом Саветаў (б. Свяціцкага), кв. 13.

Руцапсы - мусіць быць чытальна напісаны ў на адным баку паперы. На прынятые рукапсы аутарам не звязватацца.

ДРУГІ ГОД ВЫДАННЯ.

ВЫДАННЕ УСЕБЕЛУСКАГА ВЫКАНАЎЧАГА КАМІТЭТУ САВЕЦАУ.

№ 28 (138). Субота, 5-га лютага 1921.

## Вялікі шаг.

На заўчарашнім асяданні Цэнтральнага Выкананія Камітэту Беларусі прынята пастанова аб узмацаванні работы Камісарыту Народнай Асветы на мясцовых мовах.

У гэтай пастанове адводзіцца найбольшая ўвага беларускай мове, як той мове, на якой гаворыць да дзеяніста працантаў насялення краю.

Пастанова трymае ў сабе цэлы рад пунктаў таго ўместу, каб як найпаўнней правасці сапраўднае ўжыванне мясцовых моваў краю, наогул, і беларускай мовы ў асобку.

Камісарыят Асветы, ка- жа пастанова, цяжкільна ў сваей работе юнін кіраваць к таму, каб усе тые вучылішчы, дзе вучанцы беларускіх дзеци, перайшлі да навучання на беларускай мадарынскай мове.

Дзеля павялічэння немагчымасці пачаць на- вучаніе на беларускай мове, пастанова Цэнтральнага Выкананія Камітэту працануе ў Менску і ва ўсіх павятовых гарадох Беларусі адчыніць курсы для падгатоўкі беларускіх вучыцялёў. З гэтай мэтай Інстытут Народнай Асветы ў Барысаве і трохгадо- вые курсы ў Бабруйску паступова перастроўваюцца на установы, гатовыя працоўнікам на беларускай мове. Ва ўсіх школах другой ступені, на вучыцельскіх і інструктар- скіх курсах, у спэцыяльных і высших навуковых установах Беларусі, незалежна на якой мове там ідзе навука, абавязкова ўводзіцца і мова беларуская і г. д.

Гэткай вялікай знач- насці пастановай зроблены гісторычны важнасці крок у справе дзяржаўна- га будаўніцтва Беларусі.

Той доўгажываны не- справядлівы і варожы, збудованы на непараўменні і цемнаце, погляд на на- цыяльную беларускую культуру, які трymаўся ўесь час і меў сваімі скуткамі съядомные перашкоды яе

развіццю, разьбіты і адышоў у цемень забыццю.

Развіццё рэвалюцыі і яе неўгамоннае патрабаванье свободнай творчасці духа ўсіх народоў далі аб сабе знаці, прабіўшыся ў выглядзе прынятай сесійной Выкананія Камітэту Беларусі, пастановы.

З гэтага часу выбіаецца з рук ворагаў савецкай уласці на Беларусі апошніх іх козыр, якім яны гардзіліся і з якім кірчали, як маглі: „Балшавікі не даюць свободнага развіцця нацыянальнай культуры. Яны толькі на сло- вах гукаюць аб свободным культурна-нацыянальным самавызначэнні народу”.

Хай яны запішуть сабе на лобу, што савецкая уласці, як уласці, па- стаўленая самім народам, як самая свободная уласці ўсівеце, усе свае працяглішчы не пакідае на пайдарозе, а, упарты праводзіць у жыцці.

Справа культурная, наогул, і справа патворанія выяўленню нацыянальнай культурнай творчасці ў асобку то адзін з самых першых і баявых пунктаў савецкага будаўніцтва.

У скутку трох гадоў жыцця савецкай уласці маюцца багатыя плённы на глебе адраджэння нацыянальных культур дзясяткі розных народу.

Татары, кіргізы, вацякі, мары і многа іншых наро- даў, некаторыя зусім цём- ны, ціпер маюць свае кніжкі, газэты, школы, тэатры—толькі дзяякуючы савецкай уласці. З гэтага моманту к шырокаму культурнаму будаўніцтву адчынена дарога і нашай гаротнай краіне.

Пастанова Выкананія Камітэту Беларусі пачынаецца новы тэрмін гэтага будаўніцтва.

Савецкая уласці зрабіла сваё дзеяла—слова за беларускім працоўным на- родам..

## Тэлеграмы

### Парагунак толькі ў рэвалюцыі.

Французскіе камуністы, якіе ўваходзяць у парламант (думу), заявілі, што ўсе працівельствы, якіе зъміняюць адно- другое, толькі павялічваюць прасльедаваны рабочых, і што міліярды, якіе былі вынуты на выніштажніе Расейскай Савецкай Рэспублікі, прашалі задэрма.

Пратестуючы проці агубнай загранічнай і ўнутранай палітыкі, французскіе камуністы звязватаюцца не да палаты міністров і не да працівельства, а да рабочых і сялян і заяўлююць, што працаўнікі спадзяюцца паратунку не ад перамен працівельства, а толькі ад міжнароднай рэвалюцыі.

### Уцёкі камуніста.

„Речь Пасполіта” ад 19 студзеня паведамляе з Кракава, што з канцэнтрацыйнага лагеру ў Домбе, як камуніст Гаровіц. Гэзета называе Гаровіца „польскім Троцікам”.

Польская ўлада вельмі занепакоілася пасля таго, як камуніст уцёк.

### Баугарскіе камуністы.

У Софії, (століца Баугарыі) здбылася нарада прадстаўнікоў ўсіх баугарскіх камуністичных гарадзішч дум, у якой прымаля ўдзел калі 300 камуністаў.

У гэтаўшчыку забойстве Розы Люксембург і Карла Лібкнэхта, на гледзічы на першыкіх уладау, здбыліся масавыя сходы.

### Румынская дэлігация.

У Масіву ёсце румынская дэлігация для перагавораў аб тавараўстве з Савецкай Расей.

### Пратэст.

Саюз нарэзжскіх студэнтаў прыняў рэвалюцыйны пратэсту проці забороны ўвозу расейскай літаратуры ў Нарвегию.

### Пагражжаючая забастоўка батракоў.

Як паведамляюць варшаўскіе газеты, скло сельскіх рабочых вынес пратест прычу ўсім землеуласцінкаму за нарушэнне ўмсці з дэбітамі. Бытрыкі заявілі, што імі да першага лютага між імі і землеуласцінкамі на будзе дасягнута гэта, сельскія рабочыя ёўгавіць забастоўку.

### Пятлюраўцы ўсім надаеі.

Львоўская газета „Слово Польска” ад 19 студзеня паведамляе, што пятлюраўске часці, якіе звязаўшися з Тарацічскім паведом, па хадайнічанью мясцовага жы- харства перад варшаўскім працівельствам, павінны быць 6 студзеня пакінць пасев. Ніякіх звязаў на гэта, зналісь з пятлюраўскім часціямі, якіе вялі 15 студзеня, дацілі да бліжэйшай станцыі і зноў варнуціся ў Тараціч.

Мясцовая жы-харства вельмі відаводена тым, што пятлюраўцы да гэтага часу іх не пакідаюць.

### Дабываньне солі.

Тургайскі відамічнік аддае расцеячу дэбівансесоў з мозера Мактума, недалёка да гораду Тургай. Здаонта солі 7.000 пудоў; 3.000 пудоў аднаўляюцца у Мажароўскім раёне; усім адтрымана шаніца для насялення гораду і пасеву.

### 2-я сесія Цэнтральнага Выкананія Камітэту Беларусі.

1-дзень сесіі. Вячэрніе пасяджэнні.

Пасяджэнне началося да- ладам Народнага Камісара Землёрства, т. Хадасевіча.

Т. Хадасевіч адзначыў, што Ц. В. К. і С. И. К. Р. О. Ф. С. Р., каб спыніць земляцтва гаспадарства, выствалі зако- напраўкі аб пасевных камі- тетах. Гэты законадаўства ві- вяў на 8-м З'ездзе Саветаў бургемітракі і быў піре-

законапраекту. Дадей т. Хадасевіч запрапанаваў выска- запца аб гэтым законапраэк- пе. Дадатковы даклад у гэ- тым-же пытанні быў зроблен- т. Адміністрыя, пасля якога распачаўся спрэчкі па дакладу. У результатзе спрэчак, пасяджэнне пастаўвалі пе- ранесці гэтася пасяджэнне на другі дзень. Гэтым і закон- чыўся 1-ы дзень 2-ой сесіі Ц. В. К.

2 дзень. Ранічнае пасяджэнне.

Т. Адамовіч зрабіў даклад аб тыдні дабрахвотнай ру- дэзэртыраў. Пасля спрэчкі па гэтым дакладу, пасяджэнне прыняло пастанову аб тым, каб Ц. В. К. звязаўся з відзідлу да дэзэртыраў Бе- ларусі, залікуючы іх да дас- рактовнай які. Тыдзень які распачаўся ў 20 лютага.

Т. Ч-рваку запрапанаваў папоўніць презыдium Ц. В. К. кааптатый т. Клюсса і Хода- ша. Пасяджэнне гэту пра- пазыцію прыняло.

Пачаўся разглед пытання аб чароднай ясьвіце на Бе- ларусі. Т. Фруміна падрай- зва ў сваём дакладе выла- жыла образ сучаснага становішча народнай асьвіты на Беларусі, разъясняла прад- пасяджэннем той пытань- яко- го прытрымліваўся і прытрым- ліваўца Камісарыят Народнай Асветы у сваёй працы, ві- ліжыла ўсе перашкоды, якіе спынілі асьвіцу на шляху гэтай працы. Дадей т. Фруміна перашла да пытання аб мясцовых мовах:

„Пытанье аб мясцовых мовах—гэта найважнейшае пы- танье. На тым баку граніцы пад- лікі вадуль у пасевных по- мерах пасяджэнцю (спадчы- ванье) беларускага насле- ленія, вішчы беларус- скую культуру і сілю при- спыніваюць польскую мову. Апрача гэтага пасяджэнне на Беларусі. Яны даводзяць, што савецкая ўлада на Беларусі не мас- цвяла ўлада, а расейская. Мы павінны даваць, што гэта як та-

наш абавязак—даць сялянству Беларусі магчымасць гаворыць і вучыцца мове.

Мы це ў Беларусі ёсць я- зу, напрэд мовау, і нашу зем- ліцу насыдці так, што мы даем пасяджэнства тай мове, якій гаворыць большасць насле- ленія.

Мы дадеі ад таго, каб це- равэдзіцца дэзлаводства на бе- ларускую мову, але мы личым неабходны, каб кожны пра- цаўнік, які звязаўся да установы, разумеу і каб яго разумел.

Пасля гэтага дакладу па- чынаюцца спрэчкі, у якіх прымаюць удзел т. Жылу- ноўч, Кнорык і іш.

Прачэс будзе,

